

B 329/kultur**Behandlas i** Utskottet för kunskap och kultur i Norden

Utskottet för kunskap och kultur i Nordens betänkande över

**Ministerrådsförslag
om samarbetsprogram för utbildning och forskning 2019–2023****Förslag**

Utskottet för kunskap och kultur i Norden föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

*att genomföra ministerrådsförslag om samarbetsprogram för utbildning och forskning 2019–2023***Bakgrund**

Nordiska rådet har mottagit ett ministerrådsförslag om *samarbetsprogram för utbildning och forskning 2019–2023*. Utskottet för kunskap och kultur har behandlat ett utkast till samarbetsprogrammet på utskottets möte i oktober 2018 och har även varit remissinstans/höringspart i ärendet. Det har även varit en god dialog om samarbetsprogrammet mellan utskottet och det isländska ordförandeskapet 2019 i Nordiska ministerrådet för utbildning och forskning när den isländska utbildnings- och forskningsministern besökte utskottet på mötet i januari 2019 i Reykjavik.

Till grund för det nya samarbetsprogrammet ligger bl.a. Nordiska ministerrådets nya vision; FN:s Agenda 2030 och de globala målen; det tidigare samarbetsprogrammet från 2015; den forskningspolitiska redogörelsen som lämnades till Nordiska rådet 2017; den av MR-U tillsatta högnivågruppens rapport med rekommendationer om det framtida nordiska utbildningssamarbetet samt framtida planer för det nordiska språksamarbetet.

Generellt kan noteras att det nya samarbetsprogrammet är på en överordnad nivå, utan beskrivningar av konkreta insatser, vilket är i linje med det nu gällande programmet. Programmet avslutas med att Nordiska ministerrådet för utbildning och forskning meddelar att man kommer lämna en redogörelse till Nordiska rådet för hur programmet har följts upp, halvvägs in i programperioden.

I själva ministerrådsförslaget, som fungerar som en introduktion till programmet, beskrivs även en del insatser som genomförs och/eller planeras, bl.a. sådant som utskottet menade saknades i det tidigare utkastet till samarbetsprogram. Det gäller bl.a. ett fokus på att minska skolavhopp i projektet Nordisk 0-24 och att folkupplys-

ningsaktörer bjuds in att samarbeta med Nordiskt nätverk för vuxnas lärande (NVL) och Nordplusprogrammet.

Utskottets synpunkter

Utskottet kan konstatera att programmet ligger i linje med de prioriteringar som utskottet har på utbildnings- och forskningsområdet. De teman som programmet fokuserar på har stöd i utskottets rekommendationer och prioriteringar. Detta gäller bl.a. tvärssektoriella tidiga insatser i förskola och skola, stärka unga och vuxnas möjligheter att fullgöra en utbildning, ökad studentmobilitet, ömsesidigt erkännande av examensbevis, digitalisering, forskningssamarbete och forskarnätverk och forskningspolitiskt samarbete. Det finns även ett tydligt fokus på hur programmen Nordplus och Nordic Master ska utvecklas i förhållande till EU:s program på området.

Vad gäller språksamarbetet välkomnar utskottet att det är utförligare beskrivet jämfört med det tidigare programmet. Utskottet är positivt till att ministerrådet vill bredda samarbetet till att gälla alla nordens samhällsbärande språk, inklusive teckenspråk och minoritetsspråk samt stärka kopplingen mellan språk och kultur. Utskottet står även bakom prioriteringen på de utmaningar som skapas genom förändringar i sättet vi kommunicerar på, särskilt mellan barn och unga. I ministerrådsförslaget skriver man även att ministerrådet har satt igång en process för att identifiera de nordiska intressegemenskaperna på språkområdet och se på om den nordiska språkdeklarationen behöver revideras. Utskottet ser fram emot att delta i denna process om den genomförs.

Utskottet beklagar att temat från det tidigare samarbetsprogrammet om att "stimulera till ökat strukturellt samarbete mellan nordiska högre utbildningsinstitutioner, t.ex. inom små akademiska områden /.../" inte finns med i det nya programmet, vilket också påpekades i remissvaret. Detta går i motsatt riktning till det som föreslås i högnivågruppens rapport Framtida nordiskt utbildningssamarbete som rekommenderar att Norden bör: samarbeta om "att utnyttja och bygga vidare på Nordens ställning som en av världens starkaste universitetsregioner, bland annat genom att samla och stärka små och fragmenterade akademiska miljöer"¹

Utskottet vill gärna ha en fortsatt dialog med Nordiska ministerrådet för utbildning och forskning om detta tema, särskilt i förhållande till studenters möjligheter att läsa nordiska språk på universitetet.

Utskottet påpekade i sitt remissvar att det saknades en skrivning om folkbildningens betydelse i programmet. Folkbildningen omnämns nu i själva ministerrådsförslaget och utskottet vill gärna ha en fortsatt dialog med ministerrådet om hur det nordiska samarbetet om folkbildning kan stärkas.

Utskottet vill gärna, i enlighet med remissvaret, även ha en dialog med ministerrådet om nordiskt samarbete om statistik och data för att skapa "en solid kunskapsgrund

¹ [Framtida nordiskt utbildningssamarbete](#)

när utbildningspolitik ska utformas och genomföras”, som Högnivågruppen skriver i sin rapport.

I utskottets remissvar påpekades att det saknades en skrivning om behovet av att utveckla digitala plattformar för leverans av utbildning och lärande. Utskottet välkomnar att det tillkommit en skrivning om ”stimulering af en en mere åben och fleksibel tilgang til læring i Norden”, under avsnittet om digitalisering.

Utskottet välkomnar att det har tydliggjorts, i enlighet med utskottets remissvar, att ministerrådet har ambitionen att stärka forskningspolitisk kunskapsdelning och att erfarenhetsutväxling ska ske i regi av MR-U och ÄK-U och inte enbart mellan MR-U och ÄK-U.

Avslutningsvis vill utskottet gärna tacka för den goda dialog som har varit med Nordiska ministerrådet för utbildning och forskning i samband med framtagandet av Samarbetsprogram för utbildning och forskning 2019-2023 och ser fram emot ett fortsatt gott samarbete och den redogörelse för uppföljning av programmet som Nordiska ministerrådet för utbildning och forskning ska avge till Nordiska rådet halvvägs in i programperioden.

Helsingfors, den 3 september 2019

Anna Kolbrún Árnasdóttir (Mifl)

Aron Emilsson (SD)

Daniel Riazat (V)

Edmund Joensen (sb)

Erlend Wiborg (FrP)

Heidi Viljanen (sd)

Henrik Møller (S)

Jorodd Asphjell (A)

Jouni Ovaska (cent)

Lars Mejern Larsson (S)

Magnus Jacobsson (KD)

Marianne Synnes (H)

Mikko Kinnunen (cent)

Norunn Tveiten Benestad (H)

Riikka Purra (saf)

Veronika Honkasalo (vänst)